

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintaqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizm tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлов, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
“Зелёная экономика” как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузибоева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmamadovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rni	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

MEHNAT BOZORIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH

Maxammadiyev M. M.

PhD, Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalari
universiteti v.b.dotsenti

Annotatsiya: Usbu maqolada mehnat bozorining asosiy tushunchalari, turli nazariyalar ishlab chiqilgan va aks ettirilgan, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi sharoitida milliy iqtisodiyotda mehnat bozori va ish o'rinlarini taqsimlash mexanizmi sifatida talab va taklifning umumiy nazariyasi doirasida jamiyatning iqtisodiy resurslari, iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari va sohalari tizimida qayta taqsimlash nuqtayi nazaridan ko'rib chiqilgan. Mehnat resurslaridan foydalanishga nisbatan iqtisodiy va ijtimoiy munosabatlarni raqamlashtirish sharoitida raqamli iqtisodiyotning mehnat bozoriga ta'sirida axborot va aloqa sohasida ish haqqi hamda dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti, kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmining 2026-yilgacha bo'lgan prognozi ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, mahsulot, mehnat bozori, mexanizm, bandlik va ishsizlik, dasturiy mahsulotlar.

Abstract: This article develops and reflects the basic concepts of the labor market, various theories in the context of the development of the digital economy, the labor market and the mechanism for the distribution of jobs in the national economy within the framework of the general theory of supply and demand in the system of economic resources of society, the priority directions and directions of economic development considered from a redistribution point of view. In the digitalization of economic and social relations regarding the use of labor resources, a forecast has been developed for the volume of wages and exports of software products and services, computer and software services in the field of information and communications until 2026.

Key words: Digital economy, product, labor market, mechanism, employment and unemployment, software products.

Аннотация: В данной статье развиты и отражены основные понятия рынка труда, различные теории в контексте развития цифровой экономики, рынка труда и механизма распределения рабочих мест в национальной экономике в рамках общей теории спроса и предложения в системе экономических ресурсов общества, приоритетные направления и направления экономического развития, рассматриваемые с точки зрения перераспределения. В условиях цифровизации экономических и социальных отношений по использованию трудовых ресурсов разработан прогноз объемов заработной платы и экспорта программных продуктов и услуг, компьютерных и программных услуг в сфере информации и связи до 2026 года.

Ключевые слова: Цифровая экономика, продукт, рынок труда, механизм, занятость и безработица, программные продукты.

KIRISH

Jahonda mehnat bozorini takomillashtirish borasida qator milliy mehnat tashkilotlari raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish chora-tadbirlari amalga oshirilmoqda. Bu To'rtinchi sanoat inqilobiga o'tilishda texnologiyalarni rivojlanish ko'lamini va darajasi avvalgi sanoat inqiloblari uchun xos bo'lgan ko'lamini va darajadan amaliy jihatdan farq qilishi bilan bog'liq. Xalqaro mehnat tashkiloti 2030-yilgacha "Barqaror rivojlanish" konsepsiyasida keltirilishiga "mehnat bilan band bo'lishning yangi turlarini raqamli platformalarga investitsiyalar kiritgan holda rivojlantirishda investitsiyalar notekis taqsimlangan bo'lib, 96 foizi Osiyo, Shimoliy Amerika va Yevropaga to'g'ri keladi, daromadning 70 foizi faqat ikki davlat – AQSh va Xitoy tomonidan o'zlashtiriladi".^[1]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mehnat bozorining asosiy tushunchalari turli tarixiy davrlarda o'rganilgan, turli nazariyalar ishlab chiqilgan va aks ettirilgan. Klassik nazariya (A. Smit, D. Rikardo, J.Sey, A. Marshall, A. Pigu) mehnat bozori va uning harakat mexanizmini o'rganib, mehnat bozorini tahlil qilishda boshqa bozorlarning konseptual apparatlaridan maksimal darajada foydalanadi.^[2] Mamlakat ko'lamida milliy mehnat bozorini shakllantiradigan ishchi kuchini

sotuvchilar va xaridorlarni o'z ichiga oladi. Ishchi kuchini harakatchanligini hisobga olgan holda mintaqaviy, korxona darajasida mahalliy (kompaniya ichidagi) bozorlar yaratiladi. Mehnat bozorining ishlash shartlarini o'rganib chiqib, klassiklar bir qator bog'liqliklarni ajratib o'tilgan:

- band bo'lganlar soni (mehnatga talab) ish haqi darajasiga bog'liq;
- mehnat sharoiti ishchi kuchi taklifiga ta'sir ko'rsatadi;
- ko'lam effekti (bandlik ko'lamining ish haqi darajasiga bog'liqligi) va o'rnini bosish effekti (qo'l mehnatini mashinaga avtomatlashtirilgan mehnatga almashtirish, bu bandlikning pasayishiga – jonli mehnatni kamayishiga olib keladi);
- mintaqaviy xususiyatlar ishchi kuchi taklifiga ta'sir qiladi (mehnat resurslari soni, iqtisodiy faol aholi, mintaqaning ijtimoiy infratuzilmasi va korxonaning joylashgan joyi, ishchi kuchining hududiy harakatchanligi). Mehnat bozorining klassik nazariyasining asosiy g'oyasi tajribada mehnatga talab va taklifga bir vaqtning o'zida ta'sir ko'rsatadigan ish haqining mutanosibligidir.

Ishchi kuchi taklifi va talabi to'g'risidagi boshqa qarashlar radikal nazariyalarda o'z aksini topgan (J. M. Keyns, A. V. Fillips, M. Fridmen, P. Samuelson, K. R. Makkonnell, S. L. Bryu). Ularda ish haqi darajasi va bandlik o'rtasidagi bog'liqlik ancha zaif bo'lib, ishchi kuchiga bo'lgan talab nafaqat mahsulotlarga bo'lgan talab (klassiklarda bo'lgani kabi), balki korxonaning ichki tuzilishi – bandlarning malakasi, korxonani boshqarish tizimi va mehnatni nazorat qilish xarakteri bilan belgilanadi ^[3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hozirgi iqtisodiy rivojlanish sharoitlarida mehnat bozorini tartibga solish mexanizmlarida, faoliyat yuritishining obyektiv qonuniyatlarida xo'jalik va jamiyat hayotini raqamlashtirilishi bilan bog'liq jiddiy o'zgarishlar ro'y bermoqda. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi sharoitida milliy iqtisodiyotda mehnat bozori mehnat va ish o'rinlarini taqsimlash mexanizmi sifatida nafaqat talab va taklifning umumiy nazariyasi doirasida, balki jamiyatning iqtisodiy resurslarini iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari va sohalar tizimida qayta taqsimlash nuqtayi nazaridan ko'rib chiqiladi. Hozirgi vaqtda turli tarkibiy tasnifdagi katta hajmdagi ko'p turdagi ma'lumotlarga ishlov berishning o'ziga xos sohasi sifatida qaraladigan, axborot va raqamli texnologiyalar qo'llaniladigan sanoat hamda xo'jalik ijtimoiy faoliyat obyektlari bunday yo'nalish va sohalar hisoblanadi.

Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida nazariy va metodologik nuqtayi nazardan mehnat bozorini o'rganish, bizning fikrimizcha, mehnat bozorlarining klassik modelini o'rganish usullari va konseptual qoidalariga muvofiq amalga oshirilishi zarur, ammo iqtisodiy munosabatlarda axborot resurslarining o'ziga xos xususiyatlarini namoyon bo'lishi shartlariga qat'iy rioya qilinishi kerak, chunki bu namoyon bo'lish mehnat bozori faoliyatida o'ziga xos ta'sirga ega. Bu borada mehnat bozori bir vaqtning o'zida mehnat va ish o'rinlarini taqsimlash mexanizmi hamda xo'jalik yurituvchi subyektlarning axborot resurslari va umumfoydalanish sifatidagi milliy axborot resurslaridan, shuningdek, iqtisodiy va ijtimoiy-siyosiy, xususan, makroiqtisodiy jarayonlarni institutsional munosabatlarni davlat tomonidan tartibga solish sohasida ham samarali foydalanish mexanizmi sifatida qaralganda mehnat bozorini bunday talqin qilish asosi bo'lib xizmat qiladi.

Raqamli iqtisodiyotning bandlik va ishsizlik darajasiga ta'sir qilish darajasini tasavvur qilish uchun, "Raqamli iqtisodiyot to'g'risidagi hisobot – 2019: Qiymat yaratish va foyda olish: rivojlanayotgan mamlakatlar uchun oqibatlar" nomli BMT hisobotidagi (BMT, 2020) ma'lumotlarni keltirish mumkin. Hisobotda "Raqamli iqtisodiyot amaliy jihatdan deyarli barcha yo'nalishdagi mashinada o'qilishi mumkin bo'lgan juda katta miqdordagi axborotlarni (raqamli ma'lumotlar) to'plash, foydalanish va tahlil qilish xususiyatiga ega ekanligi tufayli shiddat bilan rivojlanishda davom etadi. Bunday raqamli ma'lumotlar turli raqamli platformalarda jismoniy shaxslar, ijtimoiy guruhlar yoki korxonalar faolligi natijasida qoladigan "raqamli iqtisodiyot" tahlil qilish asosida to'planadi. Ma'lumotlarga asoslangan iqtisodiyot rivojlanishining dastlabki bosqichida bo'lishiga qaramay ma'lumotlar oqimining ko'лами to'g'risida qiyosiy tasavvur qilishga imkon beradigan global Internet protokolinining (IP) trafik hajmi 1992-yilda kuniga 100 Gb bo'lgan bo'lsa, 2017-yilga kelib sekundiga 45000 Gb dan ortib ketdi. Prognozlarga ko'ra, 2025-yilga kelib global IP-trafik hajmi sekundiga 150,700 Gb ga yetadi, bu Internetda yangi foydalanuvchilarning ko'payishi va buyumlar internetining kengayishi natijasida yuzaga keladi", – deb ta'kidlanadi. Hisobotdan keltirilgan "Bunday raqamli ma'lumotlar, shaxslar, ijtimoiy guruhlar yoki korxonalar faolligi natijasida turli raqamli platformalarda qoladigan "raqamli izlar" tahlili asosida to'planadi, – degan jumlagi alohida e'tibor qaratish joiz. Bu jumla mehnat bozori faoliyatidagi o'zgarishlar va ularni baholash usullari bilan bog'liq muammolarning jiddiyligini ko'rsatib beradi, chunki "shaxslar, ijtimoiy guruhlar yoki korxonalar"ning faoliyati mehnat bozorida tashqarida amalga oshirilishi muki emas ^[4].

TAHLIL VA NATIJALAR

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli platformalarning iqtisodiyot va ijtimoiy hayotning barcha sohalarida keng qo'llanilishi bilan bog'liq bo'lgan tovar va xizmatlarni ishlab chiqarishning yangi usullarining joriy etilishi yangi tarmoqlarni yaratishda rag'bat bo'lib xizmat qiladi, chunki inson qobiliyatlari rivojlanib boraveradi. Odatdagi ish va biznes, tadqiqot va ijodiy faoliyat bilan shug'ullanadi. Bir kishi o'z mahoratini oshirishi va yanada qiziqarli, yaxshi haq to'lanadigan ish topishi mumkin. Bu yerda, jonli va moddiylashtirilgan mehnat resurslaridan foydalanishga nisbatan iqtisodiy va ijtimoiy munosabatlarni raqamlashtirish sharoitida raqamli iqtisodiyotning mehnat bozoriga ta'sirida axborot va aloqa sohasida ish haqqi hamda dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti, kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmining 2026 yilgacha bo'lgan prognozi quydagi formulalar asosida aniqlandi

1-formula Foydalanishga nisbatan iqtisodiy va ijtimoiy munosabatlarni raqamlashtirish sharoitida raqamli iqtisodiyotning mehnat bozorida axborot va aloqa sohasi ish haqqining o'sish dinamikasini topish formulasi.

t-yilda mamlakat bo'yicha bitiruvchilarning umumiy hajmidagi i bitiruvchilarning ulushi;

$$r(i,t)=Q(i,t)/T(t) \quad (1)$$

i – AKT bo'yicha ta'lim yo'nalishi va mutaxassisligi indeksi;

Q(i) – i bo'yicha t-yilda bitiruvchilar soni (kishi);

T(t) – mamlakatda t-yilda barcha yo'nalishlar va mutaxassisliklar bo'yicha va ta'limning barcha darajasi bo'yicha bitiruvchilarning umumiy soni (kishi);

2-formula: Foydalanishga nisbatan iqtisodiy va ijtimoiy munosabatlarni raqamlashtirish sharoitida raqamli iqtisodiyotning mehnat bozorida dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti, kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmining o'sish dinamikasini topish formulasi

$$g(i,t) = S(i,t) / D(t) \quad (2)$$

Bu yerda, S(i) – t-yilda i bo'yicha kadrlar birligini (kishi) tayyorlash uchun xarajatlar hajmi;

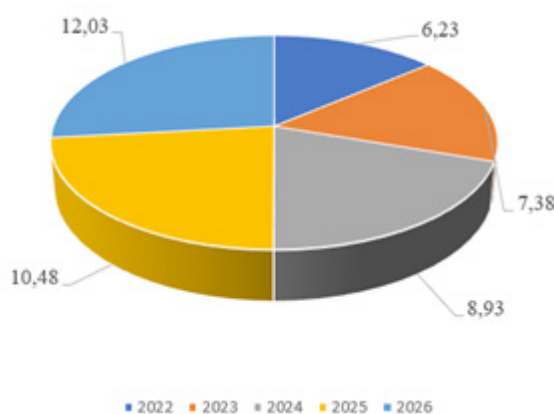
t- yilda mamlakatda ta'limning barcha yo'nalishlari va mutaxassisliklari hamda ta'limning barcha darajalarida kadrlarni tayyorlash umumiy hajmidagi i bo'yicha kadrlar tayyorlash xarajatlarining ulushi.

i – AKT bo'yicha ta'lim yo'nalishi va mutaxassisligi indeksi;

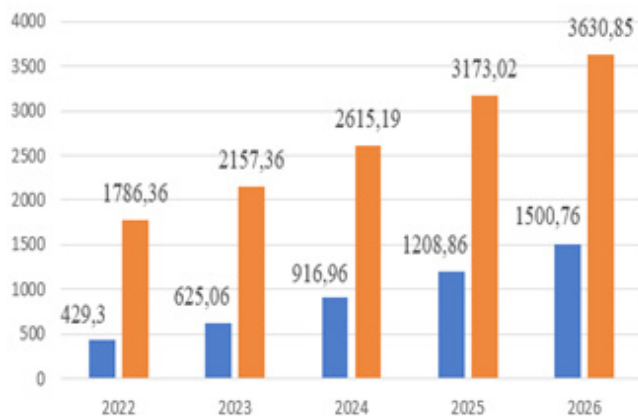
D(t) – t-yilda mamlakatda barcha yo'nalishlar va mutaxassisliklar bo'yicha va ta'limning barcha bosqichlari bo'yicha kadrlarni tayyorlash umumiy xarajatlari hajmi;

Bugungi kunda AKTdagi O'zbekistonning milliy salohiyati o'rtacha qiymati bilan o'lchanadi; bundan tashqari, respublikamizda "AKT sohasida band bo'lganlar soni" hamda "AKT sohasida ish haqi"ning aynan raqamli iqtisodiyot sharoitida mehnat bozori ko'rsatkichi bo'lgan kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmi hamda dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti hajmlari birgalikdagi qiymatlarining dinamikasi bilan baholanadi.

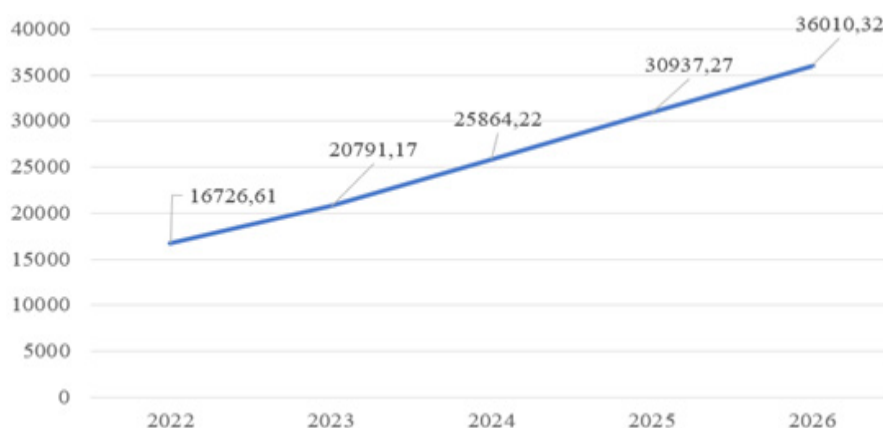
Ushbu tendensiyalar 1-ilovada keltirilgan ko'p variantli tahlillari saqlanib qolingan hamda "Raqamli O'zbekiston-2030" dasturiga ko'ra olib borilgan hisob-kitoblarga ko'ra prognoz ko'rsatkichlarimiz, ya'ni respublikada kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmi hamda dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti hajmlari birgalikdagi qiymatlari 2026-yilda 6,93 trl.so'mga va AKT sohasida band bo'lganlar soni 32,3 ming kishiga va o'rtacha oylik ish haqi esa 8,93 mln.so'mga teng bo'lishi aniqlandi. Demak, 1 va 2-rasmlarda mehnat bozori samaradorligi, raqamli iqtisodiyotning xususiyatlaridan kelib chiqib, ya'ni, uning shu sohadagi mehnat xususiyatlari hamda AKT sohasida yaratilayotgan mahsulot qiymatlari oshishi tendensiyalariga bog'liqligini ko'rishimiz mumkin.

1-rasm: Axborot va aloqa sohasida ish haqi o'sish dinamikasi (mln.so'm, 2022–2026-yy.)

2-rasm: AKT sohasida (ijtimoiy tarmoqlardagi faoliyat, dasturiy ta'minot, mobil ilovalar va veb saytlarni ishlab chiqish, matnni yaratish va ishlov berish) band bo'lganlar (nafar, 2022–2026-yy.)

3-rasm: Dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti, kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmi (mlrd.so'm, 2022–2026-yy.)

Bu o'z navbatida, kelajakda aholining ish bilan bandligi va mehnat bozori samaradorligi iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasiga hamda ushbu transformatsiyani u yoki bu darajada qo'llab-quvvatlashning asosi bo'lgan kadrlar bilan ta'minlash masalasiga ko'p jihatdan bog'liq bo'ladi; albatta bunda qo'llab-quvvatlash AKT sohasida band bo'lganlar daromadlarining qay darajada oshishi bilan ham baholanadi.

Keltirilgan bunday ma'lumotlar tahlili asosida shunday xulosa qilishimiz mumkinki, ayni paytdagi mehnat bozori samaradorligi AKTdagi O'zbekistonning milliy salohiyatiga bevosita bog'liqdir. Chunki, bizning fikrimizcha, AKTdagi O'zbekistonning milliy salohiyati aynan raqamli iqtisodiyot sharoitida mehnat bozori ko'rsatkichi bo'lgan "AKT sohasida band bo'lganlar soni" hamda "AKT sohasida ish haqining o'rtacha qiymati" bilan o'lchanadi; bundan tashqari, respublikamizda kompyuter va dasturlash xizmatlari hajmi hamda dasturiy mahsulotlar va xizmatlar eksporti hajmlari birgalikdagi qiymatlarining dinamikasi bilan baholanadi.

NATIJA VA XULOSALAR

Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning turli yo'nalishlariga raqamli iqtisodiyotning ta'sirini baholash nazariyasi va metodologiyasi milliy mehnat bozori bilan o'zaro hamkorligini baholash bilan uzviy bog'liq, chunki mehnat bozori raqamli va axborot texnologiyalarining infratuzilmaviy va kadrlar tarkibiy qismlarini samarali tatbiq etish bilan bevosita bog'liq. Dunyoning turli mamlakatlarida iqtisodiyotni raqamlashtirishning kadrlar salohiyati darajasi notekis taqsimlangan va bu holat iqtisodiyot va ijtimoiy hayotni raqamlashtirish sharoitida mehnat bozori har bir mamlakatdagi tendensiyalar bilan aniqlanadigan shartlar bo'yicha faoliyat yuritishini ko'rsatadi. Tadqiqot ishida O'zbekistonda amalga oshirilayotgan raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bilan bog'liq jarayonlar mehnat bozoriga jiddiy e'tibor qaratishni, xususan, uning faoliyati samaradorligini baholash va bunday baholash usullarini ishlab chiqishni talab qilishi isbotlangan.

Iqtisodiyot va mehnat bozorini raqamlashtirish jarayonlarining o'zaro hamkorligidagi umumiy tendensiya shundan iboratki, mehnat bozori faoliyati natijasi sifatida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi va bandlik

hamda ishsizlik darajasi evolyutsiyasi o'rtasida tizimli tarkibiy munosabatlar mavjud emas. Raqamlashtirish va mehnat bozori o'rtasidagi o'zaro hamkorlikning aniq natijasi asosan makroiqtisodiy omillar, iqtisodiyotning turli sohalari va mintaqalarida raqamli texnologiyalarni uzoq muddatli rivojlantirishning iqtisodiy strategiyasiga, raqamli platforma va axborot texnologiyalarini amalga oshirishni kadrlar va infratuzilmaviy ta'minlash dasturlariga bog'liq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-sonli "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni. <http://www.lex.uz>
2. Исследование экспертной группы Digital/McKinsey. Цифровая Россия: новая реальность [Эл.ресурс]: URL:<http://www.tadviser.ru/images/c/c2/Digital-Russia-report.pdf>.
3. Калабиной, И.Е. Выпускники экономических специальностей на рынке труда. Сборник статей. Выпуск 9 / И.Е. Калабиной. – Москва: Наука, 2016. –535 с.
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining 2020-yil 11-sentyabrdagi № 01/2-02-17/2-240 sonli ma'lumotnomasi.
5. Международная организация труда от 23 февраля 2021 г. "Перспективы занятости и социальной защиты в мире. Роль цифровых трудовых платформ" в изменении сферы труда.
6. Abduvoxidov A.M., Digital Development of Education and Universities: Global Challenges of the Digital Economy International Journal of Instruction. 2020/11/15.
7. G'ulomov S.S., Shermuxamedov A.T. Development of digital economy in the republic of Uzbekistan. VII Uzbek – Indonesian Joint international scientific and practical conference "Innovative development of entrepreneurship" with the framework of scientific and research project "Global economic challenges and national economy development" Tashkent – Jakarta, 2018, September.–180-183 p.
8. Kenjabaev A.T., Raqamli iqtisodiyot sharoitida o'z-o'zini band qilish muammolari T.,- 2021 yil 18- may.
9. Qo'chkorov T.S., Sovershenstvovanie informatsionnoy sistemi kaznacheystva Respubliki Uzbekistan v usloviyax sifrovoy ekonomiki: Avtoref. dis. dok. ekonom. nauk (DSc) "Sovershenstvovanie informatsionnoy sistemi kaznacheystva Respubliki Uzbekistan v usloviyax sifrovoy ekonomiki".–Tashkent. –2019, 76 b.
10. Ro'ziev A. O. Elektron tijorat. 1-qism Darslik. 01.03.2021-y. –№ 110-309, –TMI. –375 b.
11. Maxammadiev M., Abduvoxidov A. "Xalqaro moliya va hisob" ilmiy jurnali. № 6, dekabr, 2020-yil. ISSN: 2181-1016
12. Maxammadiev M. Methodology for creating a database to assess the efficiency of the labor market in the digital economy. Journal of innovations in economy. 2021. –Vol. 4, Issue 4. –pp.33-40.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.